

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення Софіївської селищної ради

від 14.02.2024р. № 2075-42/VIII

МІСЦЕВА СТРАТЕГІЯ
розвитку імунопрофілактики та захисту населення від
інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом
проведення імунопрофілактики,
на період до 2030 року Софіївської територіальної громади

Загальна частина

Інфекційні хвороби, незважаючи на досягнення сучасної медичної науки, залишаються суттєвим медико-санітарним, соціальним та економічним навантаженням для України в цілому, в тому числі і для населення Дніпропетровщини.

Імунопрофілактика є найбільш дієвим та економічно ефективним засобом боротьби з інфекційними хворобами.

Основними цілями імунопрофілактики є збереження здоров'я населення через зниження рівня захворюваності, смертності та інвалідності від інфекційних хвороб, протидія виникненню спалахів та епідемій, формування колективного імунітету та зниження витрат системи охорони здоров'я на лікування інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики.

За останні роки у результаті розвитку імунопрофілактики на рівні держави вдалося збільшити, порівняно з попередніми роками, рівень фінансової підтримки системи охорони здоров'я, посилення громадської довіри до профілактичних щеплень, впровадити багаторічне планування постачання медичних імунобіологічних препаратів (далі - МІБП), усунути технічні бар'єри для проведення профілактичних щеплень під час здійснення діяльності з медичної практики Софіївським Центром ПМСД, досягти спрощеного доступу до послуг з імунізації через кабінет щеплень, зокрема проти гострої респіраторної хвороби СОУГО-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі - СОУГО-19), кабінет вакцинації та мобільні медичні бригади, переглянуто перелік протипоказань та застережень при проведенні вакцинації відповідно до світових рекомендацій та передових практик.

Протиепідемічні заходи, що були запроваджені в Центрі у зв'язку з пандемією СОУГО-19, теж вплинули на зниження інтенсивності інфекційних

хвороб у 2020 та 2021 роках. Однак, епідемічна ситуація щодо найпоширеніших інфекційних хвороб залишається напруженою, що має негативний вплив на стан здоров'я населення. Отже, є доцільність у схваленні місцевої Стратегії розвитку імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики, на період до 2030 року (далі - Стратегія) Дніпропетровської області, яка враховуватиме рекомендації ВООЗ "Європейський порядок денний імунізації до 2030 року", що визначає напрями для досягнення цілей, завдань у сфері імунопрофілактики.

Імунізація є питанням національної безпеки та відіграє вирішальну роль у досягненні Цілей сталого розвитку громади на період до 2030 року.

Для забезпечення і підтримання епідемічного благополуччя у Софіївській територіальній громаді щодо інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики, необхідно забезпечити рекомендований Міністерством охорони здоров'я України та Всесвітньою організацією охорони здоров'я обсяг охоплення населення профілактичними щепленнями.

Загальні показники охоплення плановими щепленнями відповідно до Календаря профілактичних щеплень (далі - Календар щеплень), затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16 вересня 2011 року № 595 "Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів" (із змінами), у Дніпропетровській області є недостатніми, щоб забезпечувати епідемічне благополуччя.

На ситуацію з рутинною імунізацією значно вплинула епідемія на СОУГО-19, спалах циркулюючого вакциноспорідненого поліовірусу 2 типу (далі - цВСПВ2). З розвитком електронної системи охорони здоров'я (далі - ЕСОЗ), що включає електронні медичні записи про пацієнтів, у тому числі щодо планової вакцинації, є можливості в майбутньому розширити аналітичну складову ЕСОЗ для якісного та своєчасного моніторингу стану охоплення щепленнями.

Поточна ситуація, що пов'язана зі збройною агресією російської федерації проти України та потужні міграційні процеси серед населення, підвищують ризик виникнення епідемічних ускладнень у сфері громадського здоров'я, зокрема з інфекційних хвороб, що керуються специфічними засобами імунопрофілактики.

Зазначене вимагає впровадження на рівні Софіївської територіальної громади пріоритетів та заходів, визначених у місцевій Стратегії.

Існує необхідність розвитку спроможностей Центру, створивши в своїй структурі відділ імунопрофілактики, обладнання складу для отримання та зберігання імунобіологічних препаратів.

Потребує подальшої активної інформаційної роботи щодо впровадження комунікаційних кампаній з питань висвітлення важливості імунопрофілактики та адвокації заходів з імунізації, з метою підвищення рівня громадської довіри до вакцинації, зменшення масштабів поширення неправдивої інформації щодо вакцинації, що призводить до відмов від профілактичних щеплень.

Питання, які потребують розв'язання

1. Імплементация нової системи заходів задля оперативного реагування на загрози у сфері громадського здоров'я та ефективного захисту населення від інфекційних хвороб на місцевому рівні.

2. Застосування статистичних даних у плануванні щеплень:

Потребує впровадження комплексної системи моніторингу для забезпечення безперервного покращення якості виконання заходів імунопрофілактики на місцевому рівні.

3. Кадровий менеджмент:

Організація безперервного професійного розвитку медичних кадрів, підвищення їх рівня знань і навичок щодо користування основними програмами та інформаційними ресурсами (МедДата, “УкрВак 08” тощо);

проведення навчання медичного персоналу надавачів послуг з імунізації щодо особливостей застосування МТБП та забезпечення дотримання вимог “холодового ланцюга”.

4. Забезпечення системи ланцюга постачання МТБП:

створення місцевих складів зберігання МТБП;

прийняття на рівні громади управлінських рішень і технічних інструментів, які регламентують порядок зберігання, транспортування і передачі МТБП, а також моніторинг за дотримання “холодового ланцюга” (від ДУ “Дніпропетровський ОЦКПХ МОЗ” до закладу.

5. Безпека послуг з вакцинації та управління медичними відходами:

запровадження безпечної утилізації медичних відходів, які генерує програма вакцинації на рівні закладів охорони здоров'я будь-якої форми власності;

моніторинг дотримання безпечної утилізації медичних відходів, які генерує програма вакцинації на рівні закладів охорони здоров'я будь-якої форми власності при проведенні.

6. Попит громадськості на вакцинацію та обізнаність про ризики:

недостатня прихильність населення до вакцинації внаслідок зниження

темпу висвітлення питань вакцинопрофілактики в інформаційному просторі та розповсюдженість серед громадськості міфів та недостовірної інформації;

необґрунтовані медичні протипоказання до вакцинації внаслідок недостатньої компетенції медичних працівників щодо питань імунопрофілактики;

відсутність нормативно-правового механізму залученості працівників освіти та сфери надання соціальних послуг до програми імунізації, в частині формування прихильності до вакцинації;

недостатня готовність реагувати на загрози, пов'язані з інфекційними хворобами, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики;

запровадження нових комунікаційних заходів для підтримання та розширення прихильності населення до імунопрофілактики;

неузгодженість норм законодавчих актів щодо обмежень допуску дітей.

потреба посилення комунікаційних заходів з громадськістю та неурядовими організаціями.

Мета та стратегічні цілі

Мета розробки Стратегії полягає в забезпеченні ефективного захисту населення від інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом імунопрофілактики.

Стратегія має дві обмежені за часом цілі:

1) короткострокова мета на період 2023 - 2025 роки: зниження

захворюваності, смертності та інвалідності серед населення від інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики, внаслідок підвищення рівня доступності до якісних вакцин і послуг з вакцинації;

2) середньострокова та довгострокова мета на період з 2026 до

2030 року: рівномірно поширити переваги імунізації на все населення громади в будь-якому віці для міцного здоров'я та благополуччя.

Напрями реалізації Стратегії

1) Посилення заходів з імунізації для прогнозування, підготовки, виявлення та швидкого реагування на спалахи захворювань, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики, та нових спалахів захворювань, а також забезпечення надання послуг під час надзвичайних ситуацій;

2) забезпечення ефективних, результативних та стійких послуг з імунізації, як важливої частини первинної медичної допомоги для досягнення загального охоплення медичним обслуговуванням;

3) надання можливості всьому населенню отримувати протягом усього життя вакцини, які віднесені до рекомендованих щеплень, та ефективно інтегрувати з іншими основними послугами системи охорони здоров'я;

4) моніторинг за охопленням вакцинацією населення громади, незалежно від місця перебування, віку, соціально-економічного статусу чи гендерних відмінностей;

5) рівномірний розподіл вакцин гарантованої якості, отриманих за рахунок централізованих поставок;

6) адаптація інноваційного світового досвіду щодо збільшення охоплення вакцинацією та безперешкодного доступу до послуг з вакцинації на всіх територіальних громадах.

Завдання, що спрямовані на досягнення цілей

1) Прийняття управлінських рішень:

адаптація нормативно-правових актів, які регламентують питання імунопрофілактики;

формування соціально-економічних прогнозів з метою запровадження належного фінансування заходів з імунопрофілактики, з урахуванням епідемічної ситуації, за рахунок коштів місцевого бюджету, інших джерел не заборонених законодавством;

впровадження порядку оперативного реагування на надзвичайні події у сфері громадського здоров'я, пов'язані зі спалахами інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики на всіх рівнях;

визначення механізму координації і зміцнення співробітництва та взаємодії центральних органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, закладів охорони здоров'я, фізичних осіб - підприємців, які одержали ліцензію на право провадження господарської діяльності з медичної практики, професійних об'єднань та представників громадянського суспільства, залучених до здійснення заходів;

забезпечення місцевого фінансування закупівлі МІБП, призначених для проведення вакцинації за епідемічними показаннями.

2) Моніторинг і збір даних:

удосконалення системи моніторингу та оцінки, планування з метою реалізації заходів передбачених Стратегією;

удосконалення системи епідеміологічного нагляду за інфекційними хворобами, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики, з урахуванням вітчизняного та міжнародного досвіду і забезпечення його функціонування на перехідному етапі розбудови системи громадського здоров'я;

використання програм та інформаційних ресурсів (МедДата, “УкрВак 08” тощо) для управління заходами з імунізації;

підвищення якості даних про заходи з імунопрофілактики на регулярній основі від місцевого до регіонального рівня.

3) Надання послуг з імунізації:

забезпечення доступу населення до якісних послуг з імунізації відповідно до Календаря профілактичних щеплень, що надаються суб'єктами господарювання незалежно від форми власності з дотриманням вимог щодо безпеки імунізації;

впровадження та підтримка механізму надання виїзних послуг імунізації у сільській місцевості, де відсутні кабінети щеплень;

доохоплення цільових груп населення, які не вакциновані в повному обсязі відповідно до Календаря щеплень шляхом посилення співпраці та взаємодії між органами державної влади та місцевого самоврядування з професійними, громадськими об'єднаннями та спілками, які діють у напрямку адвокації та популяризації вакцинації серед населення;

моніторинг та розслідування випадків Н111П, встановлення причинно-наслідкового зв'язку між несприятливими подіями та МІБП, що застосовувався.

4) Ланцюг постачання та управління МІБП:

оснащення регіонального складу МІБП на базі ДУ “Дніпропетровський ОЦКПХ МОЗ”;

затвердження логістичного маршруту МІБП від ДУ “Дніпропетровський ОЦКПХ МОЗ” до закладів охорони здоров'я, у тому числі суб'єктів господарювання різних форм власності;

визначення обсягу потреби МІБП, які використовуються для профілактичних щеплень;

впровадження моніторингу дотримання оптимальних температурних режимів зберігання і транспортування МІБП від ДУ “Дніпропетровський ОЦКПХ МОЗ” до закладів охорони здоров'я, суб'єктів господарювання різних форм власності, що надають послуги з імунізації.

5) Кадрові ресурси та розвиток потенціалу:

навчання профільних кадрів з питань імунопрофілактики, в тому числі щодо безпеки вакцин та навичок кризового спілкування;

кураторська підтримка для осіб, відповідальних за координацію заходів з імунопрофілактики на всіх рівнях;

організації безперервного професійного розвитку медичних кадрів, підвищення їх рівня знань і навичок щодо надання якісних послуг з імунізації, користування основними програмами та інформаційними ресурсами (МедДата, “УкрВак 08” тощо).

6) Комунікація ризиків та залучення громади:

вивчення громадської думки щодо імунопрофілактики;

впровадження в практику адвокаційної та кризової комунікації;

забезпечення громадського здоров'я та суспільства сучасною, достовірною, науково обґрунтованою інформацією про значущість і користь імунопрофілактики, у тому числі щодо ризиків, пов'язаних з інфекційними хворобами, порівняно з ризиками імунопрофілактики;

застосування традиційних і нових засобів поширення інформації про імунопрофілактику;

робота із засобами масової інформації та вибудова зав'язків, довіри, репутації;

взаємодія і комунікація між органами територіальною громадою, Софіївським Центром ПМСД, з неурядовими організаціями, об'єднаннями, спілками, представниками суспільства з питань реалізації Стратегії.

ОЧІКУВАНІ результати реалізації Стратегії

1) У короткостроковій перспективі:

затвердження Стратегії та операційного плану до неї; прийняття місцевої комунікаційної Стратегії з імунізації населення; імплементація нової системи заходів задля оперативного реагування на загрози у сфері громадського здоров'я;

формування місцевого складу МІБП, розбудови системи моніторингу та контролю за оптимальним температурним режимом “холодового ланцюга” та логістичного маршруту МІБП від регіонального складу до закладу; запровадження стійкої послуги з імунізації для населення; зниження рівнів захворювання та запобігання виникненню спалахів інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики;

охоплення плановими щепленнями населення Софіївської територіальної громади відповідно до Календаря щеплень, зокрема:

досягнення стабільно високого охоплення вакцинацією трьома дозами вакцини проти дифтерії, правця та кашлюка на рівні не менше ніж 95 відсотків цільової групи населення;

досягнення стабільно високого охоплення вакцинацією вакциною проти кору, паротиту та краснухи на рівні не менше ніж 95 відсотків цільової групи населення;

досягнення стабільно високого охоплення вакцинацією трьома дозами вакцини проти поліомієліту на рівні не менше ніж 95 відсотків цільової групи населення;

забезпечення формування необхідних (у тому числі буферних - 25 відсотків річної потреби) запасів МІБП і медичних виробів, які використовуються для профілактичних щеплень, на кожній адміністративній території;

запровадження стійкої системи епідемічного нагляду за хворобами, яким можна запобігти вакцинацією, а також транспортування, зберігання та обігу МІБП;

запровадження системи моніторингу якості збору, аналізу та надання інформації щодо вакцинації, а також оптимального температурного режиму “холодового ланцюга” під час зберігання і транспортування МІБП на регіональному рівні;

покращання потенціалу медичних кадрів для організації та виконання заходів з імунопрофілактики;

2) у середньостроковій і довгостроковій перспективі:

розробка та впровадження регіональної програми вакцинації для ефективного захисту населення від інфекційних хвороб, яким можна запобігти імунопрофілактикою, з урахуванням сезонності захворювань та груп ризику населення;

переривання більше ніж на 12 місяців передачі ендемічних вірусів кору та краснухи;

відсутність випадків передачі дикого та циркулюючого вакциноспорідненого вірусу поліомієліту;

забезпечення охоплення вакцинацією не менше ніж 80 відсотків цільових груп населення, які пропустили планову імунізацію в попередні роки проти поліомієліту, дифтерії, правця, кору, краснухи та епідемічного паротиту відповідно до віку шляхом здійснення додаткових заходів з імунопрофілактики (турова імунізація, додаткова імунізація, національні дні імунізації або форсована планова імунізація);

охоплення вакцинацією першою дозою вакцини проти гепатиту В (у перші 24 години після народження) на рівні не менше ніж 95 відсотків цільової

групи;

охоплення вакцинацією не менше ніж 80 відсотків цільової групи проти сезонного грипу (вагітні, медичні працівники та люди похилого віку);

охоплення ревакцинацією проти дифтерії та правця не менше ніж 80 відсотків дорослого населення.

Порядок проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації Стратегії та звітування

Реалізація Стратегії забезпечується спільними діями Софіївського Центру ПМСД з ДУ “Дніпропетровський ОЦКПХ МОЗ”, департаменту охорони здоров’я облдержадміністрації, закладів охорони здоров’я усіх форм власності, Софіївською територіальною громадою, що забезпечують виконання державної політики у сфері охорони здоров’я та захисту населення від інфекційних хвороб.

З метою реалізації Стратегії розроблений відповідний Операційний план її реалізації на період 2023 - 2025 роки. Операційний план містить чіткі та послідовні заходи щодо виконання цілей та завдань Стратегії

До підготовки щорічного звіту про стан реалізації Операційного плану можуть бути залучені експерти, громадські організації.

Забезпечення ефективного виконання Операційного плану з реалізації Стратегії здійснюватиметься з використанням відповідних інструментів моніторингу ключових показників та посилення спроможності Софіївської територіальної громади та Центру ПМСД.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії здійснюється за рахунок коштів державного і місцевого бюджетів у межах асигнувань, передбачених на відповідний рік, благодійної та іншої безповоротної допомоги та інших джерел з урахуванням змін, внесених до Календаря щеплень на підставі наявної та прогнозованої епідемічної ситуації.

Директор Софіївського ЦПМСД

Костянтин БЕРЕЗНІЙ